

Anàlisi dels estereotips corporals i dels models d'activitat física representats en les imatges dels llibres de text d'Educació Física

Analysis of Body Stereotypes and Physical Activity Patterns Illustrating Physical Education Textbooks

Autora: **Maria Inés Táboas Pais**

Membre de l'Equip d'Investigació DE-4
Universidade de Vigo

Directora: **Dra. Ana Isabel Rey Cao**

Facultat de Ciències de l'Educació i l'Esport de Pontevedra
Universidade de Vigo

Paraules clau: *Educació Física; Llibres de text; Imatge; Anàlisi de contingut; Estereotips; Cos; Gènere; Raça.*

Key words: *Physical education; Textbooks; Images; Content analysis; Stereotypes; Body; Gender; Race.*

Data de lectura: 14 de juliol de 2009.

L'objectiu d'aquesta tesi doctoral és conèixer els estereotips corporals i els models d'activitat física que es presenten en les fotografies dels llibres de text d'Educació Física –EF– destinats a l'alumnat de l'Educació Secundària Obligatoria –ESO– i establir si existeixen relacions entre determinats models de cos i el tipus de pràctica motriu amb la qual apareixen vinculats.

Les imatges són presents als llibres de text, material que juga un paper fonamental dins del sistema educatiu. Aquesta iconografia pot exercir de mecanisme de control perquè promou l'admissió no reflexiva de pensaments i reproduceix estereotips sense que se'n qüestionï la validesa. Per això cal reflexionar sobre les realitats que construeixen aquestes imatges.

Es realitza un estudi fonamentalment descriptiu que utilitza l'anàlisi de contingut com a tècnica central de la investigació. L'aplicació d'un sistema de categories elabo-

rat ad hoc permet revelar allò que es troba ocult o dissimulat en els missatges d'aquests llibres de text. El procés de construcció de l'instrument d'anàlisi consta de dues proves pilot, dues consultes a experts i la triangulació amb tres observadors. A més a més, s'hi incorpora una prova de percepció d'imatges fixes amb alumnat de l'Educació Secundària Obligatoria que corrobora la pertinència de les variables estudiades.

La mostra d'imatges utilitzada està formada per 3.316 fotografies, que pertanyen a 10 editorials diferents. Per al tractament de la informació s'utilitza el paquet estadístic SPSS 15.0. Es realitza una anàlisi descriptiva univariable i bivariàble i se sol·licita el test Khi quadrat de Pearson i els residus tipificats.

Els resultats mostren la presència dominant d'un model de cos masculí, jove, de raça blanca, la tipologia corporal del

qual és la combinació de somatotips i que vesteix indumentària esportiva. A més a més, es fa patent la clara desigualtat en la presència de la figura masculina davant la femenina i una assignació d'activitats físiques diferents per a homes i dones. Les persones grans tenen una presència molt limitada i s'incorpora majoritàriament un model de cos jove. La representació de diferents grups racials és escassa i tendenciosa. Les activitats físiques adaptades i les persones amb discapacitat apareixen de forma excepcional, i els esports tenen un tracte preferent davant un altre tipus de tècniques corporals.

Els resultats revelen la necessitat de treballar per a la superació dels estereotips tradicionals vinculats a l'Educació Física. Tant les editorials com l'Administració educativa i els docents han de prendre consciència dels materials curriculars que s'estan elaborant i involucrar-s'hi per a la seva millora contínua.

Activitats aquàtiques educatives per a nadons: una proposta de formació de tècnics basada en l'assessorament

*Educational Water Activities for Babies:
A Technical Training Proposal Based on Counselling*

Autora: **Gema Boluda Viñuales**

Facultat d'Educació
Universitat de Vic

Directora: **Dra. Núria Simó i Gil**

Universitat de Vic

Paraules clau: *Activitats aquàtiques; Infants; Natació; Assessorament; Formació del professorat; Formació continuada.*

Key words: *Aquatic activities; Children; Swimming; Advice process; Formation of the teaching staff, Continued formation.*

Data de lectura: 6 de novembre de 2009.

La investigació que presentem té com a objectiu fonamental analitzar l'aplicació d'un programa aquàtic educatiu (PAE) per a infants de zero a tres anys per mitjà de la formació a un grup de tècnics aquàtics mitjançant un procés d'assessorament. En el marc teòric aprofundim en els fonaments teòrics de la investigació: els programes d'activitats aquàtiques en la primera infància i les diferents perspectives pel que fa a la formació del professorat, centrant-nos en

l'assessorament com una proposta de formació. Les conclusions presentades ens aporten moltes dades que confirmen el marc teòric establert i ajuden a reorientar les futures formacions inicials i continuades posteriors amb actuacions que permetran millorar-les. Un element clau que hem anat fonamentant durant el procés d'investigació és que la formació inicial no és suficient per assolir els objectius i continguts del PAE. Cal articular una formació continuada, paral·lela a

la implantació del programa, mitjançant la qual els participants puguin compartir els dubtes, els errors i els aprenentatges en un context de reflexió sobre la pràctica, per mitjà de reunions grupals amb professionals que assessorin aquest procés.

Un altre dels elements clau és la introducció d'una nova figura professional en l'àmbit esportiu: l'assessor de formació.